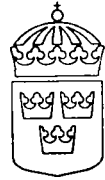

Regeringens proposition

1987/88: 125

med förslag om tilläggsbudget II till
statsbudgeten för budgetåret 1987/88

Prop.
1987/88: 125

Regeringen förelägger riksdagen vad som har tagits upp i bifogade utdrag ur regeringsprotokollet den 10 mars 1988 för de åtgärder och de ändamål som framgår av föredragandenas hemställan.

På regeringens vägnar

Ingvar Carlsson

Kjell-Olof Feldt

Propositionens huvudsakliga innehåll

I propositionen föreslås utgifter m. m. på tilläggsbudget II till statsbudgeten för innevarande budgetår. De anslag som begärs uppgår till 376,5 milj kr. De största anslagen går till kostnader för sysselsättningsskapande åtgärder för ungdomar samt bidrag för permanent skördeskadeskydd.

Närvarande: statsministern Carlsson, ordförande, och statsråden Feldt, Gustafsson, Leijon, Peterson, Gradin, Dahl, R. Carlsson, Johansson, Hulterström, Lindqvist, G. Andersson, Thalén

Föredragande: statsråden Feldt, Leijon, Lindqvist, Hulterström, G. Andersson, Dahl, Thalén, Peterson

---

Proposition med förslag om tilläggsbudget II till statsbudgeten för budgetåret 1987/88

Statsrådet Feldt anför:

Finansutskottet har i sitt betänkande 1987/88: 11 angående tilläggsbudget I till statsbudgeten för budgetåret 1987/88 förtecknat de anslag som riksdagen har anvisat på tilläggsbudget sedan statsbudgeten för budgetåret 1987/88 fastställdes.

Regeringen har i prop. 1987/88: 64 om särskilda regionalpolitiska insatser i delar av Bergslagen och norra Sveriges inland föreslagit riksdagen att för detta ändamål anvisa sammanlagt 675 milj. kr. på anslag på tilläggsbudget under sjätte, åttonde, nionde, tionde och tolfte huvudtitlarna.

Regeringen har vidare i prop. 1987/88: 72 om avyttring av statens aktier i Sydgas AB, m. m. föreslagit riksdagen att staten utträder som aktieägare i Sydgas AB och att 202,5 milj. kr. anvisas på tilläggsbudget för att täcka resultatunderskott i bolaget.

De ytterligare medelsbehov utöver gällande statsbudget som nu kan överblickas och andra frågor som bör tas upp i detta sammanhang bör sammanfattas i en gemensam proposition angående utgifter på tilläggsbudget II till statsbudgeten för budgetåret 1987/88. Denna proposition bör föreläggas riksdagen nu. Skulle anslagsframställningar därutöver på tilläggsbudget för innevarande budgetår visa sig ofrånkomliga bör dessa föreläggas riksdagen vid en senare tidpunkt.

Statsråden föredrar förslag till riksdagen i frågor angående anslag m. m. på tilläggsbudget II till statsbudgeten för budgetåret 1987/88. Anförandena redovisas i underprotokollen för resp. departement.

Statsrådet Feldt avslutar:

Jag hemställer att regeringen föreslår riksdagen

att besluta om anslag på tilläggsbudget II till statsbudgeten för budgetåret 1987/88 och vidta åtgärder i enlighet med de förslag som föredragandena har lagt fram.

Regeringen ansluter sig till föredragandenas överväganden och beslutar att genom proposition förelägga riksdagen vad föredragandena har anfört för de åtgärder och de ändamål som föredragandena har hemställt om.

Regeringen beslutar vidare att de anföranden som redovisas i underprotokollen och en sammanställning över de anslag som regeringen begär skall bifogas propositionen enligt följande:

Justitiedepartementet	Bilaga 1
Socialdepartementet	Bilaga 2
Kommunikationsdepartementet	Bilaga 3
Finansdepartementet	Bilaga 4
Utbildningsdepartementet	Bilaga 5
Jordbruksdepartementet	Bilaga 6
Arbetsmarknadsdepartementet	Bilaga 7
Industridepartementet	Bilaga 8
Anslagsförteckning	Bilaga 9

Justitiedepartementet

Utdrag ur protokoll vid regeringssammanträde den 10 mars 1988

Föredragande: statsrådet Leijon

Anmälan till tilläggsbudget II till statsbudgeten för budgetåret 1987/88

Andra huvudtiteln

A. Justitiedepartementet m. m.

[1] A 3. Utredningar m. m.

I statsbudgeten och i tilläggsbudget I för innevarande budgetår har under denna rubrik anvisats ett reservationsanslag av sammanlagt 24,4 milj. kr.

I tilläggsbudget I för budgetåret 1987/88 angavs att justitiedepartementets nuvarande utredningsverksamhet med bl. a. juristkommissionen (Ju 1986: 01) och den parlamentariska kommissionen (Ju 1987: 02) med anledning av mordet på statsminister Olof Palme samt medborgarkommissionen (SB 1987: 01) för granskning av viss vapenexport är särskilt resurskrävande. Med hänsyn till att de tre kommissionernas totala resursbehov är omfattande och därför svårt att bedöma på förhand har det belopp som anvisats under anslaget numera visat sig otillräckligt.

Jag beräknar det ytterligare medelsbehovet till 4 milj. kr.

Hemställan

Jag hemställer att regeringen föreslår riksdagen

att till anslaget *Utredningar m. m.* på tilläggsbudget II till statsbudgeten för budgetåret 1987/88 anvisa ett reservationsanslag av 4 000 000 kr.

B. Polisväsendet

[2] B 5. Utrustning m. m. för polisväsendet

Under denna rubrik har i statsbudgeten för innevarande budgetår anvisats ett reservationsanslag av 188 786 000 kr. Från anslaget betalas medel för sådan utrustning som bör anskaffas av rikspolisstyrelsen.

Mot bakgrund av omständigheterna kring den för spioneri livstidsdömde Stig Berglings flykt i oktober 1987 uppdrog regeringen den 12 oktober 1987 åt dåvarande länspolismästaren, numera rikspolischefen Nils E. Åhmans-

son att se över polisorganisationen i vissa avscenden. Uppdraget redovisades i slutet av år 1987. Rikspolisstyrelsen har därefter i en skrivelse till justitiedepartementet med utgångspunkt i det Åhmanssonska förslaget redovisat att ett omfattande reformarbete pågår inom styrelsen. Det tar sikte på såväl organisatoriska som andra förbättringar av polisens verksamhet vid särskilda händelser. Det grundläggande arbetet vid styrelsen beräknas vara slutfört den 1 juli 1988. De lokala polismyndigheterna bör därefter under det kommande budgetåret successivt kunna förbättra sin kompetens att agera vid särskilda händelser.

Rikspolisstyrelsen föreslår att polisförordningen (1984: 730) och förordningen (1984: 731) med instruktion för rikspolisstyrelsen ändras så att styrelsen inom ett begränsat område ges nya uppgifter och att styrelsens befogenheter på vissa områden preciseras och kompletteras. I vissa speciella situationer bör styrelsen dessutom ges direkta ledningsbefogenheter.

Rikspolisstyrelsen hemställer i skrivelsen om medel för personal, lokaler och teknisk utrustning vid rikspolisstyrelsen och i den lokala organisationen med 10 milj. kr.

På grundval av en skrivelse den 22 december 1987 från länsstyrelsen i Stockholms län om utökade resurser för polismyndigheten i Stockholm har rikspolisstyrelsen nyligen i en framställning till regeringen begärt bl. a. att rikspolisstyrelsen tilldelas ytterligare medel för inköp av fordon.

Föredragandens överväganden

Det är utomordentligt viktigt att den operativa verksamheten inom polisorganisationen vid särskilda händelser bedrivs snabbt och effektivt samt att formerna för ledning, ordergivning och samordning är ändamålsenliga. Lämplig kommunikationsutrustning utgör härvid ett nödvändigt hjälpmedel. Det omedelbara behovet av sådan utrustning hör tillgodoses redan under innevarande budgetår. Jag föreslår att 5 682 000 kr. anvisas för inköp av mobilsökare, mobiltelefoner och telefaxutrustning.

Rikspolisstyrelsens förslag till författningsändringar remissbehandlas för närvarande. Jag återkommer senare till regeringen med de överväganden som föranleds av förslagen.

I rikspolisstyrelsens framställning angående utökade resurser för polismyndigheten i Stockholm påtalas att ett tillskott av nya fordon krävs för att polisorganisationen skall utnyttjas på ett optimalt sätt. Behovet av fordon för polisväsendet bör tillgodoses redan under innevarande budgetår. Jag föreslår att 13 072 000 kr. anvisas på tilläggsbudget för inköp av bilar med utrustning.

Hemställan

Jag hemställer att regeringen föreslår riksdagen

att till *Utrustning m. m. för polisväsendet* på tilläggsbudget II till statsbudgeten för budgetåret 1987/88 anvisa ett reservationsanslag av 18 754 000 kr.

†1 Riksdagen 1987/88. I saml. Nr 125

Rättelse: S. 6 rad 33 står: Jag. Rättat till: Statsrådet Sigurdsen. S. 7 rad 3 står: jag hösten 1987 tillkallat. Rättat till: under hösten 1987 tillkallats

Socialdepartementet

Utdrag ur protokoll vid regeringssammanträde den 10 mars 1988

Föredragande: statsrådet Lindqvist

Anmälan till tilläggsbudget II till statsbudgeten för budgetåret 1987/88

Femte huvudtiteln

A. Socialdepartementet m. m.

A 2. Utredningar m. m.

På detta anslag har i statsbudgeten för budgetåret 1987/88 anvisats ett reservationsanslag av 26.0 milj. kr. Vid utgången av budgetåret 1986/87 fanns på anslaget en reservation på 8 995 191 kr. Dessa medel har tidigare anvisats för att täcka kostnaderna för den av regeringen inrättade beredningen för utvärdering av medicinsk metodik.

Regeringen har i propositionen (1987/88: 63) om vissa ersättningar till sjukvårdshuvudmännen m. m. redovisat den överenskommelse som har träffats med företrädare för sjukvårdshuvudmännen om vissa ersättningar från sjukförsäkringen för åren 1988 och 1989. Överenskommelsen har utformats mot bakgrund av ett antal utgångspunkter som parterna gemensamt har formulerat angående den framtida utvecklingen och inriktningen av hälso- och sjukvården i landet.

I överenskommelsen ingår att en gemensam utredning skall tillkallas med syfte att klarlägga hur ett förbättrat informationssystem för hälso- och sjukvården skall utformas. Det skall bl. a. ge regeringen och sjukvårdshuvudmännen underlag för att värdera produktivets- och effektivitetsutvecklingen. I uppgiften ingår även att bedöma i vilken mån informationssystemet kan bidra med att ge underlag för beskrivningar och analyser av folkhälsan och sjukdomsmönstret, vårdresursernas utveckling och omstrukturering mellan skilda verksamhetsområden inom hälso- och sjukvården.

Riksdagen har tagit del av vad föredraganden anfört om ersättningarna till sjukvårdshuvudmännen och inte haft något att erinra (SfU 1987/88: 13, rskr. 1987/88: 110).

Statsrådet Sigurdsen har för avsikt att inom kort föreslå regeringen att en särskild utredare tillkallas för att utreda frågor kring ett gemensamt informationssystem för hälso- och sjukvården. Kostnaderna för denna utredning, som totalt beräknas till högst 3.0 milj. kr., kommer att belasta detta anslag.

I 1987 års försvarsbeslut (prop. 1986/87: 95, bil. 4. FöU 11. rskr. 310) har hälso- och sjukvården i krig prioriterats. Det är särskilt angeläget att åtgärder vidtas för att förbättra hälso- och sjukvårdens försörjningsberedskap. För att bereda detta har under hösten 1987 tillkallats en särskild utredare med uppgift att tillsammans med berörda parter klargöra och lägga fast de åtgärder som behövs för att, inom befintliga ramar, förstärka den civila hälso- och sjukvården i krig vad avser lokaler för operationsändamål, sjukvårdsutrustning och sjukvårdsmateriel av förbrukningskaraktär. Kostnaderna för utredningen belastar detta anslag.

Tillgängliga medel under anslaget bedöms inte förslå till att täcka kostnaderna för de nämnda utredningarna. Jag räknar nu med ett ytterligare medelsbehov om 3,3 milj. kr.

Hemställan

Jag hemställer att regeringen föreslår riksdagen

att till *Utredningar m. m.* på tilläggsbudget II till statsbudgeten för budgetåret 1987/88 anvisa ett reservationsanslag av 3 300 000 kr.

Kommunikationsdepartementet

Utdrag ur protokoll vid regeringssammanträde den 10 mars 1988

Föredragande: statsrådet Hulterström

Anmälan till tilläggsbudget II till statsbudgeten för budgetåret 1987/88

Sjätte huvudtiteln

J. Övriga ändamål

J 2. Bidrag till Sveriges meteorologiska och hydrologiska institut (SMHI)

Jag har i budgetpropositionen för budgetåret 1988/89 föreslagit att SMHI tilldelas ytterligare 400 000 kr. med hänsyn till förändringar i beräkningsmetodiken för Sveriges deltagande i den världsmeteorologiska organisationen WMO. Förändringen innebär ökade kostnader för SMHI redan innevarande budgetår. Institutet bör därför på tilläggsbudget kompenseras för den merkostnad som uppstått.

Hemställan

Jag hemställer att regeringen föreslår riksdagen

att till *Bidrag till Sveriges meteorologiska och hydrologiska institut* på tilläggsbudget II till statsbudgeten för budgetåret 1987/88 anvisa ett reservationsanslag på 400 000 kr.

Finansdepartementet

Utdrag ur protokoll vid regeringssammanträde den 10 mars 1988

Föredragande: statsrådet Feldt

Anmälan till tilläggsbudget II till statsbudgeten för budgetåret 1987/88

Sjunde huvudtiteln

A. Finansdepartementet

[1] A 3. Utredningar m. m.

Under denna rubrik har i statsbudgeten för budgetåret 1987/88 anvisats ett reservationsanslag av 21,3 milj. kr. Vid budgetårets ingång fanns en reservation på anslaget med 4,1 milj. kr. Sammanlagt står alltså under innevarande budgetår drygt 25,4 milj. kr. till förfogande under detta anslag.

Den utredningsverksamhet som bekostas från anslaget under budgetåret blir mer omfattande och kostnadskrävande än vad som kunde förutses vid anslagsberäkningen hösten 1986. Mot denna bakgrund hemställer jag att regeringen föreslår riksdagen

att till *Utredningar m. m.* på tilläggsbudget II till statsbudgeten för budgetåret 1987/88 anvisa ett reservationsanslag av 7 000 000 kr.

Trettonde huvudtiteln

Statlig lokalförsörjning

[2] C 1. Byggnadsarbeten för statlig förvaltning

På detta reservationsanslag har för innevarande år anvisats 178 500 000 kr. för byggnadsarbeten för statlig förvaltning.

Regeringen har i 1988 års budgetproposition (prop. 1987/88: 100 bil. 9 s 49–50) föreslagit att investeringar för byggproduktion inom byggnadsstyrelsens lokalhållningsområde fr. o. m. budgetåret 1988/89 skall anvisas under ett samlat nytt anslag under sjunde huvudtiteln. Anslagen för motsvarande ändamål under justitie-, utrikes-, finans-, utbildnings-, jordbruks- och civildepartementens huvudtitlar föreslås utgå. I budgetpropositionen (bil. 9 s 51–52) redovisas vidare att medelsförbrukningen på dessa anslag för innevarande år beräknas överstiga anvisade medel. Med hänsyn till nämnda anslagsomläggning är det önskvärt att minimera ingående reservationer för budgetåret 1988/89. Detta kan uppnås genom att tillgängliga

medel omförs mellan berörda anslag för byggnadsarbeten och att ett nettotillskott av erforderliga anslagsmedel anvisas under anslaget Byggnadsarbeten för statlig förvaltning. Detta är möjligt genom att riksdagen tidigare har bemyndigat regeringen att besluta om omfördelning av medel mellan inrednings- resp. investeringsanslag som står till byggnadsstyrelsens förfogande (prop. 1976/77: 100 bil. II s 69, FiU 13, rskr 169).

Byggnadsstyrelsen har i en skrivelse den 28 januari 1988 anmält behov av ytterligare medel för investeringar inom justitie-, utbildnings- och civildepartementets områden under innevarande budgetår. Vidare beräknas vissa reservationer under andra anslag. Sammantaget beräknar byggnadsstyrelsen ett ytterligare medelsbehov av 45 milj. kr. enligt följande sammanställning (tusental kr.).

Huvudtitel/anslag	Anvisat 1987/88	Beräknat medelsbehov t. o. m. 88-06
II B9 Byggnadsarbeten för polisväsendet	19 407	32 000
D6 Byggnadsarbeten för domstolsväsendet	43 166	29 000
VII D7 Vissa byggnadsarbeten vid tullverket	20 093	7 000
VIII I2 Byggnadsarbeten inom utbildningsdepartementets verksamhetsområde	276 691	333 370
VIII G3 Byggnadsarbeten vid sveriges lantbruksuniversitet m. m.	31 390	22 700
XIII C1 Byggnadsarbeten för statlig förvaltning	193 323	205 000
	584 070	629 070

Mot denna bakgrund förordar jag att (629 070 000-584 070 000=) 45 milj. kr. anvisas på tilläggsbudget för innevarande budgetår.

Jag hemställer att regeringen föreslår riksdagen

att till *Byggnadsarbeten för statlig förvaltning* på tilläggsbudget II till statsbudgeten för budgetåret 1987/88 anvisa ett reservationsanslag av 45 000 000 kr.

[3] C 2. Inredning av byggnader för statlig förvaltning

På detta reservationsanslag har för innevarande år anvisats 10 197 000 kr. för inredning av byggnader för statlig förvaltning m. m.

Regeringen har givit byggnadsstyrelsen i uppdrag att utföra ett säkerhetslaboratorium inom statens bakteriologiska laboratoriums område i Solna. Kostnaderna för byggnadsarbetena belastar förskottsvis anslaget Byggnadsarbeten för statlig förvaltning under trettonde huvudtiteln. Avsikten är att kostnaderna slutligen skall belasta en särskild kostnadsram under det i förslaget till statsbudget för budgetåret 1988/89 under sjunde huvudtiteln uppförda anslaget Investeringar m. m. (prop 1987/88: 100 bil.9 s 51). För utrustning till nämnda laboratorium krävs 5,7 milj. kr., varav större delen bör beställas och betalas under innevarande budgetår. Mot denna bakgrund föreslår jag en särskild kostnadsram för utrustning till säkerhetslaboratoriet. Medelsbehovet under innevarande budgetår kan beräknas till 5 milj. kr.

I 1988 års budgetproposition (prop 1987/88: 100 bil. 9 s 52-53) redovisas

ett förslag till kostnadsram om 60 milj. kr. för inredning och utrustning till pågående byggnadsarbeten och omdispositioner av lokaler för regeringskansliet. Beloppet avser viss gemensam utrustning, försörjningsåtgärder för tele- och datanät samt komplettering av tele- och datorutrustning. Regeringen har uppdragit åt byggnadsstyrelsen att projektera och beställa delar av dessa arbeten, som av tidsskäl bör utföras redan under innevarande budgetår. Kostnaderna beräknas till 26,9 milj. kr. och det tillkommande medelsbehovet är 10 milj. kr.

Det tillkommande medelsbehovet för innevarande budgetår uppgår därmed till (5+10=) 15 milj. kr. Medlen bör anvisas på tilläggsbudget.

Jag hemställer att regeringen föreslår riksdagen

1. att bemyndiga regeringen att besluta om utrustning i enlighet med vad jag har förordat,
2. att till *Inredning av byggnader för statlig förvaltning* på tilläggsbudget II till statsbudgeten för budgetåret 1987/88 anvisa ett reservationsanslag av 15 000 000 kr.

Utdrag ur protokoll vid regeringssammanträde den 10 mars 1988.

Föredragande: statsrådet G. Andersson.

Anmälan till tilläggsbudget II till statsbudgeten för budgetåret 1987/88

Åttonde huvudtiteln

B. Skolväsendet

Det obligatoriska skolväsendet m. m.

[1] B 12. Bidrag till driften av grundskolor m. m.

I det följande kommer jag att under avsnittet Sveriges Radio m. m. föreslå att anslagsmedel skall kunna ställas till Sveriges Radio AB:s förfogande för utbildningsradions medverkan vid särskilt angelägna fortbildningsinsatser för lärare och skolans personal i övrigt. Jag har också motiverat varför jag finner det rimligt att regeringen bör kunna avsätta en mindre del av de medel som är avsedda för fortbildning av skolans personal för produktion av utbildningsprogram avsedda för etersändning.

De fortbildningssatser som nu är aktuella är dels den pågående fortbildningen i matematik för klasslärare i grundskolan, dels den i 1988 års budgetproposition föreslagna kompletteringsfortbildningen i samband med reformeringen av grundskollärautbildningen.

För att den redan inledda matematikfortbildningen skall kunna förstärkas med program genom utbildningsradions försorg behöver dock statsbidrag anvisas redan under innevarande budgetår. Jag föreslår därför att 500 000 kr. får bestridas från den under förevarande anslag uppförda anslagsposten 12. Särskilda åtgärder för undervisning i ämnet matematik. Anslaget bör få merbelastas med detta belopp.

Hemställan

Jag hemställer att regeringen föreslår riksdagen

att godkänna vad jag anfört om kostnaderna för fortbildning i matematik genom utbildningsradions försorg.

C. Vuxenutbildning

[2] C 5. Undervisning för invandrare i svenska språket m. m.

Från anslaget bestrids kostnader för statsbidrag till grundläggande svenskundervisning (grund-sfi) och påbyggnadsundervisning i studieförbund för vuxna invandrare.

Föredragandens överväganden

Regeringen har genom beslut den 28 januari 1988 medgett att skolöverstyrelsen får använda ytterligare 61 150 undervisningstimmar för grund-sfi utöver redan medgivna 612 750 under innevarande budgetår. Regeringen har vidare i samma beslut medgett att ytterligare 9 500 studietimmar får användas för påbyggnadsundervisning i studieförbund utöver redan medgivna 102 800 studietimmar. Kostnaderna härför beräknades till 21 954 000 kr och bör bestridas genom mer belastning av detta anslag.

Genom åtgärden har kommunerna resp. studieförbunden getts ökade möjligheter att ge svenskundervisning för invandrare under innevarande budgetår.

Hemställan

Jag hemställer att regeringen bereder riksdagen tillfälle att ta del av vad regeringen beslutat i fråga om ytterligare undervisningstimmar och studietimmar för svenskundervisning för invandrare.

[3] C 6. Bidrag till driften av folkhögskolor m. m.

Såsom har redovisats i prop. 1987/88: 100 bil. 10 under förevarande anslag har regeringen genom beslut den 22 oktober 1987 anvisat särskilda medel till Samernas folkhögskola i Jokkmokk. De anslagna medlen, 1 milj. kr., avses täcka sameorganisationernas andel av uppkommet och beräknat driftunderskott t. o. m. budgetåret 1987/88. Utgifterna bör täckas genom merbelastning av detta anslag.

Hemställan

Jag hemställer att regeringen bereder riksdagen tillfälle att ta del av vad regeringen beslutat om särskilda medel till Samernas folkhögskola i Jokkmokk.

[4] Radio och television

Sveriges Radio m. m.

Sveriges Radio-koncernens verksamhet finansieras huvudsakligen med mottagaravgifter. Endast kostnaden för utlandsprogramverksamheten täcks av statsbudgetmedel. De avgiftsmedel som riksdagen anvisar för koncernens verksamhet avser etersändningsverksamheten. Medlen ställs till moderbolagets, Sveriges Radio AB (SR), förfogande. Moderbolaget fördelar dem sedan vidare inom koncernen.

Den programproduktion för etersändning som bedrivs av Sveriges Utbildningsradio AB (UR) har tidigare varit skattefinansierad men bekostas numera i sin helhet av mottagaravgifter. I prop. 1985/86: 99 berördes frågan om möjligheterna att låta utbildningsradions avnämare bidra ekonomiskt till den reguljära programverksamheten, dvs. den del av UR:s verksamhet som sänds via radio- och TV-kanalerna (s. 65 f.). Formerna för sådana bidrag borde, enligt föredraganden, föreslås av moderbolaget efter närmare kontakt med de berörda intressenterna. Regering och riksdag skulle sedan ha att ta ställning till önskemålen.

Riksdagen (KrU 1985/86: 21, rskr. 343) hade inget att erinra mot detta. Kulturutskottet påpekade vid sin behandling av propositionens förslag (s. 40) att särskilda utbildningsinsatser kan behövas med hänsyn till sociala och tekniska förändringar i samhället. I sammanhanget erinrade utskottet om den omfattande datautbildning som bedrevs i UR:s regi. Vid planeringen av samhällets samlade utbildningsinsatser måste den särskilda resurs som UR utgör utnyttjas.

Regeringen ingick den 25 september 1986 för statens räkning en överenskommelse med SR om undersökning av möjligheterna att få avnämarna att bidra ekonomiskt till den reguljära programverksamheten. I sin anslagsframställning för budgetåret 1988/89 har SR tillstyrkt en bedömning som UR har gjort av dessa möjligheter. Som redovisats i årets budgetproposition (prop. 1987/88: 100 bil. 10 s. 511) har UR därvid sett det som både möjligt och realistiskt att *utbildningsmyndigheterna* bidrar till programverksamheten med allmänna medel när angelägna utbildningspolitiska behov motiverar det. Samfinansieringsprojekt kan tänkas även med *andra utbildningsinstanser* under förutsättning att utbildningsradions styrelse finner dem motiverade och de inte rubbar företagets integritet eller balansen i utbudet. UR framhåller dock att stöd av detta slag måste vara av engångskaraktär och därför inte heller påverka UR:s ordinarie finansiering genom avgiftsmedel.

För egen del anförde jag i budgetpropositionen att jag räknar med att SR kommer att redovisa ytterligare överväganden rörande vilka krav som måste ställas för att utbildningsradion skall få ta emot bidrag från avnämarna.

SR har i en särskild skrivelse den 26 januari 1988 tagit upp den förstnämnda möjligheten till ekonomiskt bidrag från avnämarna, nämligen insatser av engångskaraktär som är utbildningspolitiskt och ekonomiskt

starkt motiverade. Ett exempel på en sådan är distansundervisning genom UR:s försorg inom ramen för den omfattande fortbildning av nu verksamma lärare som är aktuell med anledning av reformeringen av grundskolläraryrket. Allmänna medel bör enligt SR anvisas för ett sådant projekt. En förutsättning är dock att UR:s programmässiga integritet och självständighet inte beskärs och att programmen kan produceras inom ramen för de villkor som gäller för UR:s reguljära verksamhet. Med hänsyn härtill och till innehållet i avtalen mellan staten och resp. företag bör ifrågasvarande särskilda medel emellertid ställas till SR:s förfogande för företagets vidare beslut om användning i angivet syfte.

UR har i en skrivelse den 26 januari 1988 påtalat behovet av allmänna medel för en motsvarande insats vad gäller en del av den redan pågående fortbildningen i matematik av klasslärare. SR har i en skrivelse den 16 februari 1988 yttrat sig över framställningen och därvid tillstyrkt den med samma förbehåll som företaget gjort vad gäller fortbildningen av lärare i samband med grundskollärareformen.

Föredragandens överväganden

För egen del har jag kommit till samma uppfattning som Sveriges Radio AB (SR) och Sveriges Utbildningsradio (UR), nämligen att allmänna medel bör kunna ställas till förfogande för utbildningsprograminsatser av engångskaraktär som är utbildningspolitiskt och ekonomiskt motiverade. Den nu aktuella fortbildningen i matematik för klasslärare resp. den planerade kompletterande fortbildningen av lärare inför grundskollärareformen ser jag som exempel på projekt där särskilda bidrag bör kunna ges.

Jag delar också SR:s uppfattning att sådana bidrag, i enlighet med de regler som generellt gäller för medel till Sveriges Radio- koncernens verksamhet, bör anvisas moderbolaget och att programmen måste produceras inom ramen för de villkor som gäller för UR:s reguljära programverksamhet. UR måste givetvis ta samma ansvar för specialinsatser av detta slag som företaget enligt gällande radiolagstiftning och sitt avtal med staten annars måste ta. Därav följer att UR också ensamt måste svara för programverksamheten inför radionämnden. Det sagda förutsätter naturligtvis att principen om UR:s publicistiska oberoende inte rubbas och att bidragsgivningen inte åberopas som skäl för att påverka programmets innehåll och utformning. Det bör som hittills ankomma på UR att fastställa vilka regler som bör gälla för användarnas möjligheter att framföra synpunkter och önskemål på programverksamheten.

SR har föreslagit att statsbudgetmedel skall ställas till förfogande. Ett sätt att efterkomma detta önskemål vore att riksdagen från gång till gång anvisar medel härför. Enligt min mening skulle dock detta förfaringsätt kräva en framförhållning som är svår att förena med en önskvärd flexibilitet i planeringen av ett programutbud. En praktiskt sett mer framkomlig väg är att regeringen får rätt att ställa mindre belopp avsedda för fortbildning av skolans personal till förfogande för ändamålet. Efter särskilda framställningar från SR kan regeringen sedan anvisa moderbolaget medel för utbildningsradios medverkan vid fortbildningen. Regeringen bör för riksdagen i

efterhand redovisa i vilken utsträckning anslagsmedel ställts till förfogande för produktion av utbildningsprogram för etersändning.

För att redan nu kunna komplettera den pågående matematikfortbildningen med etersändä program har jag i det föregående under anslaget B 12. Bidrag till driften av grundskolor m. m. föreslagit att 500 000 kr. för innevarande budgetår.

Jag har i dessa frågor samrått med chefen för utbildningsdepartementet.

Hemställan

Med hänvisning till vad jag nu har anfört hemställer jag att regeringen föreslår riksdagen

att bemyndiga regeringen att ställa särskilda medel till Sveriges Radio AB: s förfogande för utbildningsradions programverksamhet i samband med särskilt angelägen fortbildning av skolans personal.

Jordbruksdepartementet

Utdrag ur protokoll vid regeringssammanträde den 10 mars 1988

Föredragande: statsrådet Dahl

Anmälan till tilläggsbudget II till statsbudgeten för budgetåret 1987/88

Nionde huvudtiteln

C. Jordbruksprisreglering

C 7. Bidrag till permanent skördeskadestydd

Under förevarande anslag anvisas statens bidrag till skördeskadefonden.

På statsbudgeten för innevarande budgetår har under denna anslagsrubrik anvisats ett obetecknat anslag av 1000 kr. Skördeskadefondens behållning uppgick vid kalenderårsskiftet 1987/88 till ca 322 milj. kr. inkl. upplupna räntor.

Enligt riksdagens beslut våren 1987 (prop. 1986/87: 146. JoU 26, rskr. 346) skall behållningen i skördeskadefonden efter utbetalningarna för 1987 års skörd överföras till en av Lantbrukarnas riksförbund (LRF) särskilt inrättad stiftelse. Vidare anges i propositionen att om utbetalda ersättningar och behovsprövade bidrag till följd av skördeskador år 1987 överstiger 90 milj. kr. skall staten och jordbruksnäringen vardera tillföra skördeskadefonden hälften av överskjutande belopp. Regeringen har i prop. 1987/88: 74 lagt fram vissa ytterligare förslag i samband med överförandet av huvudmannskapet för skyddet.

Belastningen på skördeskadefonden till följd av skördeskadorna på 1987 års skörd uppgår redan nu till 321,4 milj. kr. Härtill kan komma kostnader för bl. a. omprövning av ersättningar och behovsprövade ersättningar. Statens jordbruksnämnd uppskattar nu sådana tillkommande poster till ca 22 milj. kr. Detta medför att skördeskadefonden inte täcker kostnaderna för skadorna. I samband med utbetalningen av nämnda 321,4 milj. kr. i februari 1988 tömdes således fonden helt på medel. Enligt nämnda riksdagsbeslut skall skördeskador år 1987 som överstiger 90 milj. kr. betalas med hälften var av staten resp. jordbruksnäringen. Med hänsyn härtill och till den osäkerhet som föreligger vad gäller tillkommande utgiftsbehov bör under förevarande anslag anvisas 127 milj. kr. för att täcka statens andel av kostnaderna. Näringens bidrag får enligt nämnda riksdagsbeslut täckas inom ramen för de prisregleringsmedel som jordbruket tillförs.

Hemställan

Prop. 1987/88: 125

Bilaga 6

Jag hemställer att regeringen föreslår riksdagen

att till *Bidrag till permanent skördeskadeskydd* på tilläggsbudget II till statsbudgeten för budgetåret 1987/88 anvisa ett anslag av 127 000 000 kr.

Utdrag ur protokoll vid regeringssammanträde den 10 mars 1988

Föredragande: statsrådet Thalén

Anmälan till tilläggsbudget II till statsbudgeten för budgetåret 1987/88

Tionde huvudtiteln

A. Arbetsmarknadsdepartementet m. m.

[1] A 2. Utredningar m. m.

För budgetåret 1987/88 har under denna anslagsrubrik anvisats 18,8 milj. kr., varav 8,8 milj. kr. för övrig utredningsverksamhet.

Under budgetåret 1987/88 har utredningsverksamheten blivit mer omfattande och kostnadskrävande än vad som förutsågs vid anslagsberäkningen hösten 1986. Jag räknar nu med ett ytterligare medelsbehov på 6 milj. kr.

Jag räknar samtidigt med att medel som har anslagits för opinionsbildande verksamhet i flyktingfrågor m. m. får utnyttjas för den fortsatta översynen av utlänningslagstiftningen.

Jag har i denna fråga samrått med statsrådet Georg Andersson.

Hemställan

Jag hemställer att regeringen föreslår riksdagen

att till *Utredningar m. m.* på tilläggsbudget II till statsbudgeten för budgetåret 1987/88 anvisa ett reservationsanslag av 6 000 000 kr.

B. Arbetsmarknad m. m.

[2] B 5. Sysselsättningsskapande åtgärder

På statsbudgeten för innevarande budgetår har under denna anslagsrubrik anvisats 2 504,5 milj. kr. varav 350 milj. kr. till insatser för att reducera antalet långtidsarbetslösa. Medlen får användas för rekryteringsstöd, beredskapsarbete, arbetsmarknadsutbildning, bidrag till arbetslösa för att starta eget eller en kombination av dessa åtgärder. En viss del av beloppet får även utnyttjas för andra åtgärder som gör det möjligt för en långtidsarbetslös att få ett varaktigt arbete.

Under januari månad 1988 fanns 16 400 ungdomar i ungdomslag. Det är väsentligt färre ungdomar än tidigare år under motsvarande period. Närmare 8 000 av de ungdomar som i dag befinner sig i ungdomslag har varit där längre tid än fyra månader. Ett stort antal är invandrarungdomar.

De unga kvinnornas andel i ungdomslag har ökat och utgör i dag närmare 70 %. Placering i ungdomslag innebär i många fall att unga kvinnor introduceras på en traditionellt kvinnlig arbetsmarknad i offentlig sektor och vänjer sig vid att arbeta halvtid. Detta är ett mönster som har visat sig vara svårt att bryta senare i livet. Arbetsmarknadspolitiska åtgärder kan vara ett sätt att i ökad utsträckning underlätta för dessa unga kvinnorna att få tillträde till en breddad arbetsmarknad.

Mot bakgrund av dagens gynnsamma arbetsmarknadsläge med stor efterfrågan på arbetskraft gör arbetsförmedlingen stora ansträngningar för att placera ungdomar i industriarbete och föra över ungdomar från ungdomslag till anställning på den reguljära arbetsmarknaden.

Det är min uppfattning att inskolningsplatser är den åtgärd som vid behov i första hand skall användas för att underlätta för ungdomar att erhålla anställning på den öppna arbetsmarknaden. Antalet inskolningsplatser har emellertid ännu ej uppnått den nivå som riksdagen avsatt medel för vilket inneburit att arbetsförmedlingen haft vissa svårigheter med att framför allt placera unga kvinnor i det privata näringslivet.

För att underlätta för förmedlingen att i vissa fall placera en ungdom i ungdomslag i reguljärt arbete beslöt regeringen den 25 februari 1988 att arbetsförmedlingen tillfälligt under våren 1988, om den på annat sätt inte kan föra över den unge till reguljärt arbete eller annan arbetsmarknadspolitisk åtgärd som t. ex. inskolningsplats, får lämna rekryteringsstöd enligt förordningen (1986: 414) om rekryteringsstöd till en arbetsgivare som anställer en sådan ungdom. Denna möjlighet skall gälla de ungdomar som sysselsatts sammanhängande fyra månader i ungdomslag. De unga kvinnorna skall särskilt prioriteras i detta arbete. Antalet sådana rekryteringsstöd får uppgå till högst 5 000 och anställningen skall ha börjat före maj månads utgång år 1988. Stödet får utgå under högst sex månader.

Denna åtgärd har varit möjlig att genomföra genom en tillfällig omprioritering inom anslaget. För att detta inte skall påverka de långtidsarbetslösas möjligheter att få del av åtgärderna föreslår jag att anslaget tillförs 135 milj. kr, vilket motsvarar rekryteringsstöd till 5 000 personer under sex månader. I den utsträckning ett sådant rekryteringsstöd kommer att utnyttjas beräknas en minst motsvarande besparing uppkomma under anslaget för ungdomslag. Regeringen har vidare uppdragit åt AMS att utvärdera verksamheten.

Hemställan

Jag hemställer att regeringen föreslår riksdagen att

1. godkänna vad regeringen har beslutat om rekryteringsstöd för ungdomar i ungdomslag.
2. till *Sysselsättningsskapande åtgärder* på tilläggsbudget II till statsbudgeten för budgetåret 1987/88 anvisa ett reservationsanslag av 135 000 000 kr.

Industridepartementet

Utdrag ur protokoll vid regeringssammanträde den 10 mars 1988

Föredragande: statsrådet Peterson

Anmälan till tilläggsbudget II till statsbudgeten för budgetåret 1987/88

Tolfte huvudtiteln

E. Statsägda företag

[1] E 8. Infriande av förlusttäckningsgaranti för Zenit Shipping AB

Under denna rubrik anvisades för budgetåret 1986/87 ett reservationsanslag av 18,8 milj. kr. (prop. 1986/87: 25, NU 15, rskr. 99). Av anslaget har ca 18,4 milj. kr. betalats ut. Något anslag för detta ändamål finns inte upptaget i statsbudgeten för budgetåret 1987/88.

Riksdagen beslöt våren 1982 (NU 1981/82: 53, rskr. 405) bemyndiga regeringen att i samband med rekonstruktionen av AB Nya Oskarshamns Varv utfärda garanti för förlusttäckning inom skälig ekonomisk ram. Beslut om garanti och infriande av garanti skall enligt riksdagens beslut anmälas till riksdagen.

I samband med att ett skeppsbyggnadskontrakt tecknades mellan AB Nya Oskarshamns Varv och partrederiet under bildande för nybygge 433 vid varvet ingick Zenit Produkttank AB, ett dotterbolag till Zenit Shipping AB, och partrederiet ett tidsbefraktningsavtal beträffande nämnda nybygge för en period av fem år. Regeringen har genom beslut lämnat utfästelse om att förluster som kan uppkomma för Zenit Produkttank AB på grund av nämnda befraktningsavtal skall täckas genom statliga medel.

Förlusten för de fyra första åren av tidsbefraktningsavtalet uppgick till 48,4 milj. kr.

Zenit Shipping AB har i skrivelse den 9 februari 1988 bedömt förlusterna för det sista avtalsåret till ca 11,4 milj. kr. Förutsättningen för bedömningen är bl. a. att valutaförhållandena inte förändras. Bedömningen är således osäker.

För att täcka den bedömda förlusten för Zenit Produkttank AB till följd av tidsbefraktningsavtalet för det sista och femte avtalsåret erfordras alltså, enligt Zenit Shippings bedömning, ca 11 milj. kr. utöver hittills anvisade medel. Med hänsyn till osäkerheten i bedömningen anser jag att medelsbehovet bör beräknas med viss marginal. Jag förordar därför att 15 milj. kr. anvisas på tilläggsbudget II till statsbudgeten för budgetåret 1987/88.

Jag hemställer att regeringen föreslår riksdagen

att till *Infriande av förlusttäckningsgaranti för Zenit Shipping AB* på tilläggsbudget II till statsbudgeten för budgetåret 1987/88 anvisa ett reservationsanslag av 15 000 000 kr.

[2] Kostnader för att upprätthålla viss varvskapacitet av beredskapsskäl

Under denna rubrik anvisades för budgetåret 1986/87 ett reservationsanslag av 25 milj. kr. (prop. 1985/86: 120, NU 34, rskr. 314).

Något anslag för detta ändamål finns inte upptaget för budgetåret 1987/88.

När anslaget beslutades angavs i propositionen att statens industriverk (SIND) skulle handha stödet. Regeringen uppdrog den 31 oktober 1986 åt SIND att i samråd med överbefälhavaren, överstyrelsen för civil beredskap (ÖCB) och sjöfartsverket inom en totalram av 10 milj. kr. besluta om stödinsatser för att upprätthålla viss varvskapacitet av beredskapsskäl.

Regeringen har i beslut den 30 april 1986 givit dåvarande nämnden för fartygskreditgarantier (FKN), numera SIND, i uppdrag att i samråd med överbefälhavaren, dåvarande överstyrelsen för ekonomiskt försvar samt sjöfartsverket utreda den svenska varvsindustrins beredskapspolitiska betydelse.

I uppdraget ingick bl. a. att redovisa beståndet av för totalförsvaret intressanta varvsanläggningar samt att bedöma såväl det civila som militära behovet av varvskapacitet ur beredskapssynpunkt.

SIND överlämnade den 12 oktober 1987 en redovisning av uppdraget.

Av utredningen framgår att totalförsvaret har behov av civila varvsresurser under kriser och i krig. För att trygga erforderlig kapacitet föreslås att de anslagna medlen fördelas enligt en i utredningsrapporten redovisad prioriteringsordning. På längre sikt är det viktigt att varven ges möjlighet att under fredstid framgångsrikt arbeta på den internationella marknaden.

Det är angeläget att de åtgärder som vidtas på varvsområdet av försörjningsberedskapsskäl kan avvägas mot motsvarande åtgärder inom andra delar av den civila delen av totalförsvaret. Jag förordar därför att handläggningen av varvens beredskapsfrågor överförs till ÖCB. ÖCB skall vid beslut i ärenden på varvsområdet samråda med överbefälhavaren, SIND och sjöfartsverket och därvid i stort beakta vad som anförs i SIND:s utredningsrapport. Vid utformningen av handläggningsordningen skall synpunkter inhämtas från varvsbranschen.

Jag har i denna fråga samrått med chefen för försvarsdepartementet.

Hemställan

Jag hemställer att regeringen bereder riksdagen tillfälle

att ta del av vad jag anfört om handläggning m. m. av stödinsatser för att upprätthålla viss varvskapacitet av beredskapsskäl.

Förteckning

över anslag som regeringen begär på tilläggsbudget II till statsbudgeten för budgetåret 1987/88.

Statsutgifter

II. Justitiedepartementet

A 3	Utredningar m. m. <i>reservationsanslag</i>	4 000 000
B 5	Utrustning m. m. för polisväsendet. <i>reservationsanslag</i>	18 754 000

V. Socialdepartementet

A 2	Utredningar m. m., <i>reservationsanslag</i>	3 300 000
-----	--	-----------

VI. Kommunikationsdepartementet

J 2	Bidrag till Sveriges meteorologiska och hydrologiska Institut. <i>reservationsanslag</i>	400 000
-----	--	---------

VII. Finansdepartementet

A 3	Utredningar m. m., <i>reservationsanslag</i>	7 000 000
-----	--	-----------

IX. Jordbruksdepartementet

C 7	Bidrag till permanent skördeskadeskydd.	127 000 000
-----	---	-------------

X. Arbetsmarknadsdepartementet

A 2	Utredningar m. m., <i>reservationsanslag</i>	6 000 000
B 5	Sysselsättningsskapande åtgärder. <i>reservationsanslag</i>	135 000 000

XII. Industridepartementet

E 8	Infriande av förlustteckningsgaranti för Zenit Shipping AB. <i>reservationsanslag</i>	15 000 000
-----	---	------------

XIII. Civildepartementet

C 1	Byggnadsarbeten för statlig förvaltning m. m., <i>reservationsanslag</i>	45 000 000
C 2	Inredning av byggnader för statlig förvaltning m. m., <i>reservationsanslag</i>	15 000 000

Summa		376 454 000
--------------	--	--------------------

